

2023

עיקרי תכנית העבודה של בנק ישראל

תוכן העניינים

3	דברי נגיד בנק ישראל ויו"ר המועצה המנהלית
4	קווי היסוד בתכנית העבודה של בנק ישראל
6	עיקרי תכנית העבודה של בנק ישראל לשנת 2023
6	התאמת המדיניות המוניטרית לסביבה המשתנה
6	חיזוק המערכת הפיננסית ועמידותה של הכלכלה הישראלית בפני משברים
7	קידום מתמיד של המחקר על הכלכלה הישראלית והבין-לאומית
7	גיוון יכולות איסוף, מיצוי והנְגָשָה של מידע ומחקר כלכלי לחוקרים ולמקבלי החלטות
7	קידום תשתיות פיננסיות ואמצעי תשלום דיגיטלים במשק הישראלי
8	עידוד התחרות והחדשנות במערכת הפיננסית
8	שמירה על זכויות הלקוח הבנקאי, שיפור יכולת המיקוח שלו וצמצום פערי מידע
9	הגברת הנגישות של שירותים פיננסיים לכלל הציבור (הכלה פיננסית)
9	הידוק הקשר של בנק ישראל עם הציבור, בהתאמה לקהלי היעד השונים
9	הגברת שיתוף הפעולה עם מוסדות בין-לאומיים ועם בנקים מרכזיים ורגולטורים בחו"ל
9	ניהול יתרות מטבע החוץ של המדינה
9	יישום "חוק קרן לאזרחי ישראל, התשע"ד-2014"
9	התאמת בנק ישראל לסביבה המשתנה

דברי נגיד בנק ישראל ויו"ר המועצה המנהלית

פרופ' יהושע שמר
יו"ר המועצה המנהלית
צילום: אייל טואג

פרופ' אמיר ירון
נגיד בנק ישראל
צילום: אייל טואג

המועצה המנהלית של בנק ישראל מפרסמת בזה – בהתאם לסעיף 20 (ב) ב"חוק בנק ישראל, התש"ע-2010" – את עיקרי תכנית העבודה של הבנק המרכזי לשנת 2023.

תכנית העבודה של בנק ישראל לשנת 2023 גובשה במטרה להובילו לביצוע מיטבי של תפקידיו ולשם השגת מטרותיו על פי החוק, לקידום ערכי הבנק ולמימושו של החזון – להיות בנק מרכזי מתקדם שתורם לשגשוג כלכלת ישראל ואזרחיה.

תכנית העבודה לשנת 2023 משלבת צעדים להשגת היעדים האסטרטגיים של הבנק לשנים הקרובות, לצד צעדים למתן מענה לאתגרים המיוחדים הניצבים בפני המשק הישראלי וזאת בהתאם להתפתחויות, לשינויים ולסיכונים בכלכלה העולמית והמקומית. כמו כן, תכנית זו כוללת פעילות ענפה בתחומים רבים בהתאם לתפקידיו החקוקים של הבנק, ביניהם ניהול יתרות מטבע החוץ והיערכות לניהול נכסי ה"קרן לאזרחי ישראל".

בנק ישראל ימשיך לתרום לשגשוג המשק הישראלי, תוך תמיכה ביציבות ובעידוד התחרות, החדשנות והשירות ללקוחות המערכת הפיננסית. בנק ישראל יקדם בנוסף על כך חדשנות, גמישות ומהירות תגובה, יוזמה, פתיחות ותרבות של שיתוף פעולה.

אנו מבקשים להודות לאלה שנטלו חלק בהכנת תכנית העבודה, לעובדי הבנק, לחברי הוועדה המוניתרית ולחברי המועצה המנהלית, העמלים למימוש תפקידיו של בנק ישראל ולהשגת מטרותיו.

בכבוד רב,

פרופ' יהושע שמר
יו"ר המועצה המנהלית

פרופ' אמיר ירון
נגיד בנק ישראל

קווי היסוד בתכנית העבודה של בנק ישראל

תכנית העבודה לשנת 2023 גובשה במטרה להוביל את הבנק לביצוע מיטבי של תפקידיו ולהשגת מטרותיו על פי החוק, לקידום ערכי הבנק המרכזי, למימוש חזונו ולקידום האסטרטגיה של הבנק לשנים הקרובות.

המטרות של בנק ישראל

- לשמור על יציבות מחירים, וזאת כמטרה מרכזית;
- לתמוך במטרות אחרות של המדיניות הכלכלית של הממשלה, במיוחד צמיחה, תעסוקה וצמצום פערים חברתיים, בתנאי שלדעת הוועדה המוניתרית לא תהיה בכך פגיעה בהשגת יציבות המחירים לאורך זמן;
- לתמוך ביציבותה של המערכת הפיננסית ובפעילותה הסדירה.

התפקידים של בנק ישראל

- לנהל את המדיניות המוניתרית;
- להחזיק את יתרות מטבע החוץ של המדינה ולנהלן;
- לתמוך בפעילות הסדירה של שוק מטבע החוץ בישראל;
- לשמש בנקאי של הממשלה;
- להסדיר את מערכות התשלומים והסליקה במשק, במטרה להבטיח את יעילותן ויציבותן;
- להנפיק מטבע, להסדיר את מערכת המזומנים במשק ולכוונה;
- לקיים את הפיקוח וההסדרה של מערכת הבנקאות;
- הנגיד ישמש יועץ לממשלה בעניינים כלכליים, לרבות לעניין צמצום פערים חברתיים וצמצום אישויון בחלוקת ההכנסות בחברה;
- להקים ולנהל את מאגר נתוני אשראי ולפקח ולאסדר את מערך השיתוף בנתוני אשראי;
- לנהל את נכסי ה"קרן לאזרחי ישראל" (הקרן לניהול הכנסות המדינה מהיטל על רווחי גז ונפט).

החזון של בנק ישראל

להיות בנק מרכזי מתקדם, שתורם לשגשוג כלכלת ישראל ולרווחת אזרחיה.

הערכים של בנק ישראל

ממלכתיות, שיתוף, מקצועיות, יושרה, הגינות וכבוד האדם.

היעדים של בנק ישראל

- התאמת המדיניות המוניטרית לסביבה המשתנה ;
- חיזוק המערכת הפיננסית ועמידותה של הכלכלה הישראלית בפני משברים ;
- קידום מתמיד של המחקר על הכלכלה הישראלית והבין־לאומית ;
- גיוון יכולות איסוף, מיצוי והנגשה של מידע ומחקר כלכלי לחוקרים ולמקבלי החלטות ;
- קידום תשתיות פיננסיות ואמצעי תשלום דיגיטלים במשק הישראלי ;
- עידוד התחרות והחדשנות במערכת הפיננסית ;
- שמירה על זכויות הלקוח הבנקאי, שיפור יכולת המיקוח שלו וצמצום פערי מידע ;
- הגברת הנגישות של שירותים פיננסיים לכלל הציבור (הכלה פיננסית) ;
- הידוק הקשר של בנק ישראל עם הציבור, בהתאמה לקהלי היעד השונים ;
- הגברת שיתוף הפעולה עם מוסדות בין־לאומיים ועם בנקים מרכזיים ורגולטורים בחו"ל ;
- ניהול יתרות מטבע החוץ של המדינה ;
- יישום "חוק קרן לאזרחי ישראל, התשע"ד-2014" ;
- התאמת בנק ישראל לסביבה המשתנה.

עיקרי תכנית העבודה של בנק ישראל לשנת 2023

תכנית העבודה של בנק ישראל לשנת 2023 נגזרת מהמטרות ומהתפקידים אשר מוגדרים בחוק ומשלבת צעדים לקידום היעדים האסטרטגיים של הבנק לשנים הקרובות ולמתן מענה לאתגרים הייחודיים של המשק.

התאמת המדיניות המוניטרית לסביבה המשתנה

- בחינה של משטר יעד האינפלציה בישראל ;
- הרחבה של המודלים המבניים המקרו-כלכליים ;
- שדרוג של מודלים סטטיסטיים לחיזוי האינפלציה ;
- המשך לימוד הכלים המוניטריים שעומדים לרשות הבנק בזמנים רגילים ובעת משבר ;
- ניתוח הקשרים שבין שוק העבודה לבין האינפלציה.

חיזוק המערכת הפיננסית ועמידותה של הכלכלה הישראלית בפני משברים

- שמירה על היציבות ועל הרציפות התפקודית של מערכת הבנקאות, מערכות התשלומים ומערכת המזומנים ;
- יישומן של הוראות באזל 4 לשם התאמתה של האסדרה לאמות המידה הבינלאומיות בנושאי בנקאות ;
- גיבושן של מתודולוגיות פיקוחיות להערכת סיכונים לחברות כרטיסי האשראי ;
- התאמתם של תהליכי העבודה בחטיבת הפיקוח על הבנקים לאתגרים המתפתחים בראייה צופה פני עתיד ;
- יישום "חוק עקרונות האסדרה, התשפ"ב-2021" בהתאם להחלטת ממשלה¹ ;
- קידום אסדרה של סיכונים אקלים וסיכונים מודלים במערכת הבנקאות ;
- חיזוק הממשקים עם מעטפת ההגנה המדינתית ("מערך הסייבר הלאומי" ו"מרכז סייבר ורציפות פיננסית" במשרד האוצר) ;
- חקר המערכת הפיננסית ויציבותה וגיבוש כלים לשמירת היציבות הפיננסית ועמידות בפני משברים ;
- ריכוזה של עבודת הוועדה ליציבות פיננסית ;
- ייעוץ לממשלה לחיזוק המייצבים האוטומטיים וטיוב תכנם ;
- הבטחת שירותי מזומן בשגרה ובחירום והיערכות לתמורות ולשינויים שצפויים בעולם אמצעי התשלום ;
- המשך התמיכה בהקמתה של החברה הממשלתית "שירותי קורספונדנציה בע"מ" והיערכות לפיקוח עליה ;

¹ Regulatory Impact Assessment – הערכתן של השפעות אסדרה חדשה.

קידום מתמיד של המחקר על הכלכלה הישראלית והבינלאומית

- קידום מחקר מקרוב כלכלי בהתאם לאמות מידה בינלאומיות ;
- ייעוץ כלכלי לממשלה בתחום המדיניות הפיסקלית והשפעתה על המשק, לרבות בתחום החינוך, ההייטק ותשתיות פיזיות במשק ;
- גיבוש המלצות למדיניות כלכלית באמצעות מחקר בתחומים של: צמיחה כלכלית; שוק עבודה; מדיניות רווחה - כולל מענק העבודה, הבריאות, החינוך והסיעוד; השפעות חברתיות של משבר הקורונה בטווח הבינוני; מדיניות לפיתוח החברה הערבית; קידום תעסוקה איכותית בחברה החרדית.

גיוון יכולות איסוף, מיצוי והנגשה של מידע ומחקר כלכלי לחוקרים ולמקבלי החלטות

- קידום ההנגשה לציבור של נתונים, של תוצרים ושל פרסומים תקופתיים, לרבות באתר בנק ישראל ;
- קידום צעדים למינוף המידע שקיים בבנק ;
- פיתוח מודלים סטטיסטיים לחיזוי אינדיקטורים כלכליים המבוססים על מידע לא מסורתי (Non-Traditional Data), לצורך הערכת מצב הכלכלה העתידי בישראל ;
- פיתוח של מדדים מהירים לצורך בחינת הפעילות הכלכלית בעתות חירום ;
- הטמעת כלים לשם ניתוח נתוני עֵתֶק ;
- קידום של תפיסה ומערך אינטגרטיבי מתכלל לאיסוף וניהול דאטה בבנק ישראל.

קידום תשתיות פיננסיות ואמצעי תשלום דיגיטלים במשק הישראלי

- גיבוש המלצות למדיניות לקידום אמצעי התשלום בישראל ;
- ניתוח והיערכות להשפעתן של טכנולוגיות חדשות על הכלכלה ;
- היערכות להפעלת סמכויותיו של בנק ישראל על מערכות תשלומים מבוקרות, בהתאם לאמות המידה המקובלות בעולם ;
- התאמתו של "חוק מערכות תשלומים, התשס"ח-2008" לעקרונות ה-PFMI (Principles for Financial Market Infrastructures) ;
- היערכות להתאמת מערכות התשלומים לתקן הבינלאומי (ISO 20022) ;
- צעדים להחלת עקרונות ה-PFMI על הכללים המסדירים את השימוש באמצעי תשלום, בהתאם למקובל בעולם ;
- עידוד השימוש בתשלומים מידיים בישראל ;
- היערכות להרחבת קוד הזיהוי של נותני שירותים פיננסיים ;
- השתתפות בהקמת תשתית זהות פיננסית מרכזית בישראל (Know Your Customer – KYC), ביחד עם גופי ממשל שונים (ישראל דיגיטלית, משרד הפנים, משרד המשפטים, "הרשות לאיסור הלבנת הון", ועוד) ;
- בחינתה של היתכנות ליצירת צ'ק דיגיטלי כאמצעי תשלום חדש במשק ;
- היערכות להתפתחותם של תשלומים חוציגבולות ;
- קידום של שוק ה"ריפו" בישראל (REPO – אחד מהכלים של שוק האשראי קצר הטווח), בשיתוף עם החשב הכללי במשרד האוצר, על מנת לאפשר לגופים פיננסיים מתאימים לקבל נזילות מידית תמורת בטוחה, ללא צורך במימוש נכסים ;
- רפורמת ביטול ריבית התלבור וייסוד ריבית "שיר" (SHIR - Shekel overnight Interest Rate) ;

- קידום של חוק האיגוח לפיתוח שוק האיגוח בישראל;
- גיבוש הצעה למסגרת אסדרה בנוגע למטבעות קריפטוֹגְרָפִים, משמעויות למערך התשלומים, ליציבות פיננסית ומשמעויות מוניטריות, בהתאם לנעשה בעולם;
- בנייה של תכנית פעולה להנפקה אפשרית של שקל דיגיטלי של בנק ישראל;

עידוד התחרות והחדשנות במערכת הפיננסית

- קידום של פתיחת מערכות התשלומים המבוקרות לגופים חוץ־בנקאים ולחברות טכנולוגיה פיננסית (פינטק);
- פתיחת הגישה למערכת זה"ב למערכות תשלומים נוספות;
- ליווי הקמתו של מְמָשֵׁק סליקה מרכזי במערכת של מכשירי הבנק האוטומטיים, ה-ATM, שמופעלת על ידי שב"א;
- ריכוזו של המעקב אחר יישום "החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל, תשע"ז-2017", בשיתוף עם משרד האוצר;
- הפעלתה של מערכת נתוני אשראי בהתאם להוראות "חוק נתוני אשראי, התשע"ו-2016";
- היערכות להקמתה של מערכת נתוני אשראי לתאגידים, בדגש על הגברת התחרות בשוק האשראי לעסקים קטנים ובינוניים;
- בחינתן של בקשות לרישיונות של בנקים ושל סולקים חדשים;
- המשך קידום פרויקט הבנקאות הפתוחה (Open Banking);
- הובלתם של תהליכים במערכת הבנקאות וקידום אסדרה לתמיכה בבנקאות חדשנית ומתפתחת;
- קידום של ייזום תשלומים.

שמירה על זכויות הלקוח הבנקאי, שיפור יכולת המיקוח שלו וצמצום פערי מידע

- הגנה על הלקוחות של המערכת הבנקאות באמצעות אסדרה מתאימה ואכיפה וכן אימוץ עקרונות אסדרה בין־לאומיים בתחום ההוגנות והגנת הצרכן;
- טיוב וחיזוק של מדד הוגנות לתאגידים הבנקאיים;
- עידוד התאגידים הבנקאים לנקיטה בפעילויות התורמות לחברה ("בנקאות משפיעה");
- שינוי של "חוק שיקים ללא כיסוי", התשמ"א-1981 – מעבר ממנגנון הגבלות למנגנון התראות;
- קידום השקיפות בריביות הנגבות על אשראי ומשכנתאות והמשולמות על פיקדונות;
- עדכונו של מנגנון גביית עמלות העו"ש הבסיסיות;
- בחינתה של מדיניות בנק ישראל בתחום העמלות תוך השוואה בין־לאומית;
- התאמתה של מדיניות הסינוף של הפיקוח על הבנקים לתהליכי ההתייעלות והדיגיטציה שחלים במערכת הבנקאות;
- חיזוקה של ההסברה הפיננסית ושל זכויותיהם של הלקוחות בכל הנוגע להתחייבות פיננסיות ולשימוש במערכת נתוני אשראי, לרבות הסברה ייעודית לחברה הערבית ולחברה החרדית;
- אסדרה ופיקוח על המודלים לדירוג אשראי של לשכות האשראי;
- פיקוח ובקרה על משתמשי מערכת נתוני אשראי ועל מקורות המידע, לרבות בנושאי אבטחת מידע והגנת הפרטיות של לקוחות;

הגברת הנגישות של שירותים פיננסיים לכלל הציבור (הכלה פיננסית)

- ניתוח והגברת הכלה פיננסית - תכלול ויישום של המלצות הצוות הבין-משרדי להגברתה של ההכלה הפיננסית.

הידוק הקשר של בנק ישראל עם הציבור, בהתאמה לקהלי היעד השונים

- העמקת ההסברה לציבור על מדיניותו של הבנק ועל פעולותיו, באמצעות פרסומים, אירועים ופלטפורמות אינטרנטיות ודיגיטליות;
- חיזוק והידוק של הקשר עם הקהילות השונות בציבור באמצעות אירועים, כנסים וגיבוש פורומים ייעודים לבעלי עניין;
- העמקת השקיפות והנגשת המידע באתר האינטרנט של הבנק ובערוצים דיגיטליים נוספים;
- קידום הסברה פיננסית במגזרים שונים בציבור.

הגברת שיתוף הפעולה עם מוסדות בין-לאומיים ועם בנקים מרכזיים ורגולטורים בחו"ל

- הידוק של שיתוף הפעולה והתיאום עם בנקים מרכזיים ומוסדות פיננסיים בין-לאומיים;
- ניהול ועדת מט"ח מקומית במסגרת החברות של ישראל ב-GFXC (Global Foreign Exchange Committee);
- פרויקטים בנושא מטבעות דיגיטליים של בנקים מרכזיים בעולם בשיתוף עם ה-BIS ובנקים מרכזיים נוספים.

ניהול יתרות מטבע החוץ של המדינה

- המשך התאמתה של מדיניות ההשקעה של היתרות להתפתחויות בכלכלה עולמית ולרמתן של היתרות;
- בחינת השקעה בנכסים חדשים לשיפור יחס תשואה - סיכון.

יישום "חוק קרן לאזרחי ישראל, התשע"ד-2014"

תחילת פעילותה של המחלקה החדשה לניהול נכסי ה"קרן לאזרחי ישראל" בתיאום עם הגורמים המתאימים: מוסדות הקרן שיוקמו, משרד האוצר, רשות המסים וגופים פיננסיים נוספים.

התאמת בנק ישראל לסביבה המשתנה

- התייעלות תפעולית, הפחתת הברוקרטיה הפנימית והטמעתו של ניהול מבוסס תוצאות;
- התאמתם של תהליכי העבודה ליעדים העסקיים והתפעוליים של חטיבות הבנק;
- קידום תרבות ארגונית של שיתוף וחדשנות;
- העצמת חשיבות העובד ופיתוחו;
- הרחבת הגיוון התעסוקתי בבנק;
- קידום תרבות וסביבת עבודה דיגיטלית;
- קידום, פיתוח ושדרוג של תשתיות המחשוב של הבנק;

- עידוד קיימות פנים ;
- חיזוק תרבות ניהול הסיכונים בבנק ;
- היערכות צופה פני עתיד ובחינתם של המשאבים ושל התשתיות הדרושים להתנהלותו התקינה והשוטפת של הבנק ;
- היערכות למשברים ולאיומי סייבר, לצד הרחבת מוכנותו של הבנק להתמודדות עם אירועי משבר וחירום.